КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 13.7.2009
COM(2009) 358 окончателен

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА И ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

Обобщаващ доклад относно природозащитния статус на типовете естествени местообитания и биологичните видове съгласно изискванията на член 17 от Директивата за местообитанията

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА И ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

Обобщаващ доклад относно природозащитния статус на типовете естествени местообитания и биологичните видове съгласно изискванията на член 17 от Директивата за местообитанията

Обобщение

Първата систематична оценка на природнозащитния статус на най-уязвимите европейски типове местообитания и биологични видове, защитени съгласно Директивата за местообитанията, бе извършена като част от изготвяните на всеки шест години редовни доклади за напредъка на територията на 25 държави-членки и 11 (седем сухоземни и четири морски) биогеографски райони. Мащабите на този процес на докладване са единствени по рода си в Европа и осигуряват първия общ преглед и отправна точка за оценка на бъдещите тенденции.

Резултатите, които се отнасят до периода 2001—2006 г., показват, че само малка част от местообитанията и биологичните видове от интерес за Общността имат благоприятен природозащитен статус. Представените от държавите-членки доклади сочат, че на най-голям натиск са подложени тревните типове местообитания и типовете местообитания във влажните зони и крайбрежните райони. Тревните типове местообитания са свързани предимно с традиционните начини на земеделие, които са в процес на изчезване в целия ЕС. Местообитанията във влажни зони продължават да бъдат превръщани в земи с друго предназначение, като страдат и от въздействието на изменението на климата. Местообитанията в крайбрежните зони са подложени на все по-голям натиск от туризма и градското строителство. Някои от защитените съгласно директивата биологични видове, като вълка, евроазиатския рис, бобъра и видрата, показват признаци на възстановяване на някои места в ЕС, но по отношение на тези и голяма част от другите видове сме далеч от достигане на здрави и устойчиви популации.

Констатациите показват, че съдържащите се в директивата мерки за опазване, както и инструментите за финансиране и другите инструменти в рамките на отрасловите политики, могат да дадат положителни резултати. Остава да бъде извършена значителна работа за продължаване на постигнатия досега напредък. По-специално следва да бъде завършена мрежата Натура 2000, отделни територии може да се нуждаят от мерки за възстановяване, а за цялата мрежа и отделните територии е необходимо ефективно управление и обезпечаване с необходимите ресурси.

И накрая докладите, представени на настоящия етап от процеса на докладване, сочат, че сравнително малък брой държави-членки инвестират достатъчно ресурси за мониторинг на състоянието на биологичните видове и местообитанията в рамките на територията си. Добрите програми за мониторинг изискват експерти и значителни ресурси. Но ако липсват надеждни данни, ще бъде невъзможно да се оцени въздействието на мерките за опазване.

Подробни резултати относно процеса на докладване съгласно член 17 са на разположение на следната интернет страница: http://biodiversity.eionet.europa.eu/article17.

1. ВЪВЕДЕНИЕ

През 2001 г. Европейският съюз постави политическата цел до 2010 г. да се спре загубата на биологично разнообразие. В рамките на Конвенцията за биологичното разнообразие Европейският съюз прие глобалната цел за „съществено ограничаване до 2010 г. на загубата на биологично разнообразие“. През 2006 г. в своето съобщение „Спиране на намаляването на биоразнообразието до 2010 г. и след това“[1] Европейската комисия отново потвърди целта за ограничаване до 2010 г. на загубата на биологично разнообразие и определи пътна карта — План за действие относно биоразнообразието — за постигането на тази цел.

Надеждната оценка на състоянието и тенденциите в биологичното разнообразие е предпоставка за политиката — както в рамките на ЕС, така и в международен мащаб. На равнището на ЕС събраната и докладвана от държавите-членки информация съгласно Директивата за местообитанията[2] е важен източник на данни за състоянието на някои от най-застрашените типове местообитания и най-уязвимите животински и растителни видове.

2. ИЗИСКВАНИЯ ЗА ДОКЛАДВАНЕ СЪГЛАСНО ЧЛЕН 17 ОТ ДИРЕКТИВАТА ЗА МЕСТООБИТАНИЯТА

Какво изисква директивата

В съответствие с член 17 от Директивата за местообитанията държавите-членки представят на всеки шест години информация относно прилагането на директивата. За отчетния период 2001—2006 г. държавите-членки за първи път представиха подробни оценки за природозащитния статус на всеки от типовете местообитания (216) и на всеки от биологичните видове (почти 1 182), включени в директивата и срещащи се на тяхна територия.

Въз основа на представените от държавите-членки доклади, от Комисията се изисква да изготви обобщаващ доклад (настоящия документ), включващ оценка на постигнатия напредък и приноса на мрежата Натура 2000 за постигането на предвидените в член 3 от директивата цели.

Природозащитен статус

Член 2 от Директивата за местообитанията гласи, че „мерките, взети в изпълнение на настоящата директива, имат за цел да запазят или възстановят **благоприятния**

[1] COM(2006) 216 окончателен, 22.5.2006 г.

[2] Директива 92/43/ЕИО на Съвета за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна.

природозащитен статус на естествените местообитания и видовете диви животни и растения от интерес за Общността“ (типовете местообитания, изброени в приложение I, и биологичните видове, изброени в приложения II, IV или V към директивата).

В член 1 от директивата се дават определения на термина **природозащитен статус**, приложим по отношение на местообитания и на биологични видове. В тези определения се отчитат параметри като обхвата на района, в който се намира местообитанието/видът, площта на района на местообитание, структурата и функциите му (за местообитанията), размера на популацията, нейната възрастова структура, смъртност и възпроизводство (за биологичните видове). Това беше основата за разработване на общ метод за оценка и формат на докладване, приети от Комитета за местообитанията[3] през март 2005 г.[4]. През 2006 г. Комисията даде допълнителни насоки по отношение на процеса на оценяване[5].

Биогеографски райони

Местообитанията и биологичните видове, които обикновено се срещат заедно, са свързани с райони, показващи сходства в климата, надморската височина и геологията. От екологична гледна точка Европа може да бъде разделена на седем сухоземни и четири морски биогеографски района. Затова при оценяване на природозащитния статус на даден вид или местообитание от страна на държава-членка, референтната област за оценките беше не територията на държавата-членка, а съответните части от биогеографските райони в рамките на държавата-членка (за повече информация относно биогеографските райони вж. клетка 1).

Процесът на докладване

Докладите бяха представени в електронен формат чрез системата „Reportnet“ на Европейската агенция за околна среда (ЕАОС). Националните доклади трябваше да бъдат представени до юни 2007 г. Три държави-членки спазиха този срок, а останалите държави-членки продължиха да предават докладите си до март 2008 г.[6] При първото получаване на доклад от дадена държава-членка докладът се преглеждаше от Европейския тематичен център за биологично разнообразие (ЕТЦ-БР) към ЕАОС, за да се оцени качеството и пълнотата на информацията. На държавата-членка се изпращаха искания за разяснения, допълнения и изменения с кратък срок за представяне на липсващите/актуализираните данни.

---

[3] Регулаторен комитет на държавите-членки, създаден съгласно член 20 от Директивата за местообитанията, за да подпомага Комисията при прилагане на директивата.

[4] Оценка, мониторинг и докладване за природозащитния статус — Подготовка на доклада за периода 2001—2006 г. съгласно член 17 от Директивата за местообитанията. Бележка до Комитета за местообитанията, ГД „Околна среда“, Брюксел, 15 март 2005 г. http://circa.europa.eu/Public/irc/env/monnat/library?l=/habitats_reporting/reporting_2001-2007/reporting_framework&vm=detailed&sb=Title.

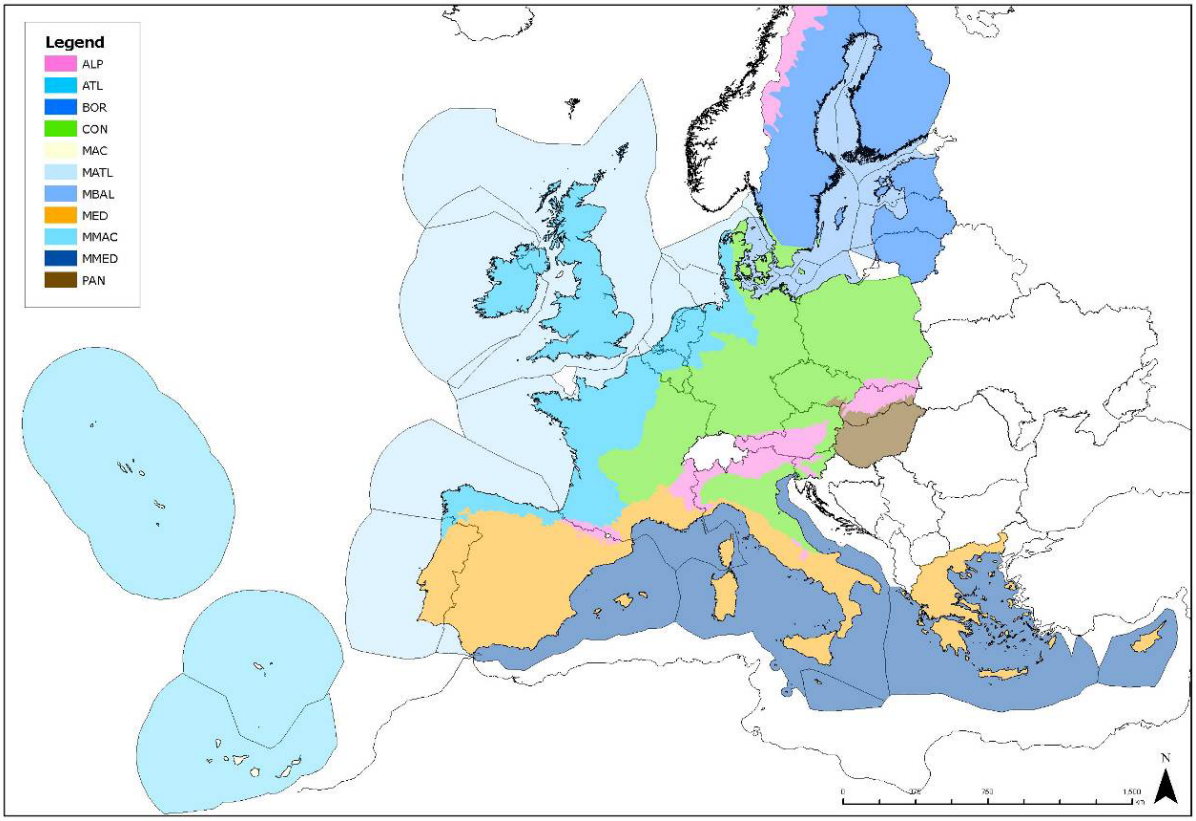
[5] Оценка, мониторинг и докладване в съответствие с член 17 от Директивата за местообитанията: Обяснителни бележки и насоки, октомври 2006 г. http://circa.europa.eu/Public/irc/env/monnat/library?l=/habitats_reporting/reporting_2001-2007/guidlines_reporting&vm=detailed&sb=Title.

[6] Получената след тази дата информация вече не можеше да бъде взета предвид.

Консултации

С държавите-членки бяха проведени консултации на три етапа по време на оценяването на данните и подготовката на настоящия документ. Първо, те бяха поканени да прегледат обобщените данни на национално равнище, съставени въз основа на националните доклади. Второ, бе проведено обществено допитване по интернет в периода от 28 юли до 15 септември 2008 г., което даде възможност за коментари от широк кръг заинтересовани страни. Бяха регистрирани около 2 000 посетители от 700 мрежи, разположени в целия ЕС, и бяха получени почти 400 коментара. 75 % от тези коментари бяха счетени за уместни и бяха включени в информацията в базата данни онлайн („Информационен лист“). Накрая проектът на настоящия документ беше предоставен на Комитета за местообитанията.

Клетка 1: Биогеографски райони.

Код за различните биогеографски райони.

ALP=алпийски; ATL=атлантически; BOR=бореален; CON=континентален; MAC=макаронезийски; MED=средиземноморски; PAN=панонски; MATL=морски атлантически; MBAL=морски балтийски; MMAC=морски макаронезийски; MED=морски средиземноморски

3. ПЪЛНОТА И КАЧЕСТВО НА ДАННИТЕ

Липсваща информация

Общо в около 13 % от регионалните оценки за местообитания и 27 % от регионалните оценки за биологични видове, държавите-членки докладваха за тях като „неизвестни“. Броят на класифицираните като „неизвестни“ бе особено висок при видовете, срещащи се в страните от Южна Европа, като всяка от страните Кипър, Гърция, Испания и Португалия посочи като „неизвестни“ данните за над 50 % от срещащите се на територията ѝ и включени в доклада биологични видове. В много от държавите-членки липсваше изчерпателна и достоверна информация за прилепите.

Специален проблем съществува при морската околна среда, където 57 % от оценките за морските видове и около 40 % от оценките за морските местообитания са класифицирани като „неизвестни“. Много от държавите-членки не разполагат с необходимата информация относно състоянието на намиращите се на тяхната територия морски видове и местообитания.

Качество и съгласуваност

Дори когато има налична информация, често възникват проблеми поради различните начини на събиране и представяне на данните. Когато това бе възможно, по време на обработката и оценката на данните ЕТЦ-БР потърси решение на някои от тези аномалии в данните. Комисията и държавите-членки вече работят по прилагане на поуките от този първи процес на докладване, за да се подобри представяната информация през следващия цикъл на докладване.

4. ОСНОВНИ ПОСЛАНИЯ ОТ ДОКЛАДИТЕ СЪГЛАСНО ЧЛЕН 17

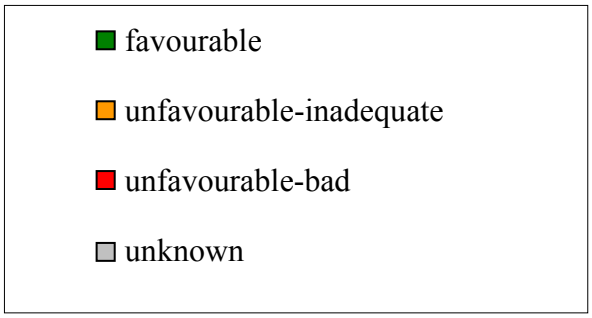
А) Въведение

Въз основа на докладите от държавите-членки и с помощта на одобрена методология, Тематичният център за биологично разнообразие към Европейската агенция за околна среда извърши интегрирани оценки на биогеографските райони. Оценките на държавите-членки бяха претеглени в съответствие с дела от съответния вид или местообитание, който се намира се в рамките на националната територия. След това резултатите бяха обобщени, за да се получи единна интегрирана оценка за всеки биогеографски район. Бяха извършени общо 701 оценки на местообитания и 2 240 оценки на биологични видове на биогеографско равнище.

На интернет страницата (http://biodiversity.eionet.europa.eu/article17) са предоставени повече подробности относно извършените от държавите-членки оценки на природозащитния статус и биогеографската оценка (включително карти и информационни листове), както и подробен технически доклад.

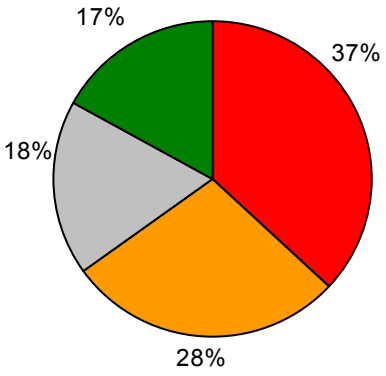
В настоящия доклад резултатът от извършените оценки на природозащитния статус на дадено местообитание или биологичен вид е представен в една от следните четири

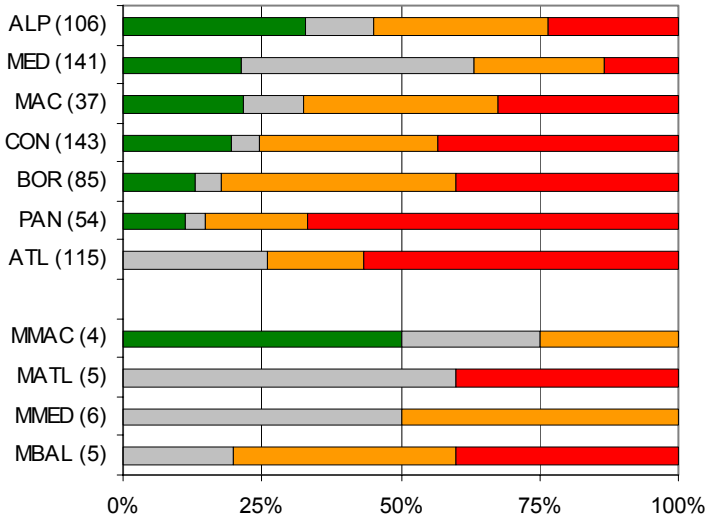
категории: „благоприятен“ (зелено), „неблагоприятен незадоволителен“ (оранжево), „неблагоприятен лош“ (червено) или „неизвестен“ (сиво).

Б) Състояние на типовете местообитания, изброени в приложение I към Директивата за местообитанията

На биогеографско равнище почти 65 % от 701-та оценки на местообитания от приложение 1 са неблагоприятни. Само 17 % от оценките на местообитанията са благоприятни (фиг.1.А).

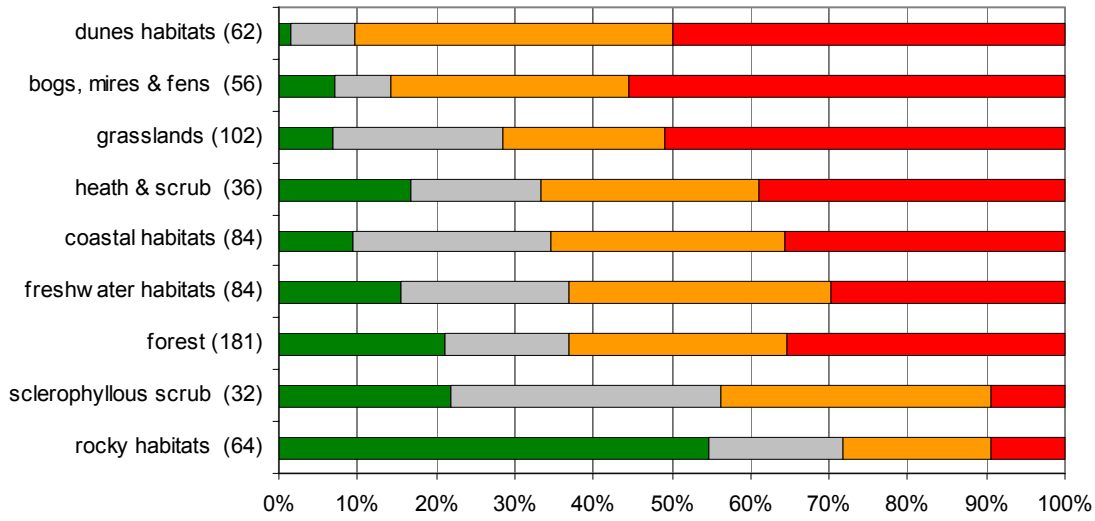
Фигура 1.А **Фигура 1.Б**

Фигура 1.А: Обобщение на природозащитния статус на местообитанията от приложение I (процентите се отнасят до броя на извършените оценки)

Фигура 1.Б: Обобщение на природозащитния статус на типовете местообитания в различните биогеографски райони (числата в скоби се отнасят до броя на оценките)

Положението по отношение на природозащитния статус на местообитанията в различните биогеографски райони (фигура 1.Б) показва ясно изразени различия между районите. В атлантическия район нито една от оценките на местообитанията не е благоприятна, докато в средиземноморския и в алпийския район 20—30 % от оценките на местообитанията са благоприятни.

В приложение 1 към Директивата за местообитанията е включено голямо разнообразие от местообитания, които са разделени на девет групи от свързани типове местообитания, като гори или тревни формации. На фигура 2 са обобщени резултатите от оценките, извършени за всяка от тези девет групи местообитания.

Фигура 2: Оценка на природозащитния статус на местообитанията по група местообитания (числото в скоби се отнася до броя на извършените за всяка група оценки)

За по-голямата част от тревните местообитания в Европа е необходимо активно управление. Изоставянето на традиционните практики на стопанисване доведе до загуба на биологично разнообразие на някои места, докато на други места проблемът се корени в преминаването към по-интензивни земеделски практики. Тревните местообитания са подложени на особено голям натиск в атлантическия, панонския и бореалния район.

За тресавищата, калищата и мочурищата са необходими специфични хидрологични режими. Състоянието на тези типове местообитания е особено лошо в атлантическия и континенталния биогеографски район.

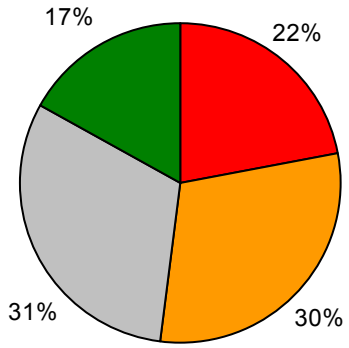
Дюнните местообитания са подложени на силен натиск навсякъде в ЕС и за тях почти няма благоприятна оценка. Като основна заплаха държавите-членки определят развитието на туризма в крайбрежните райони.

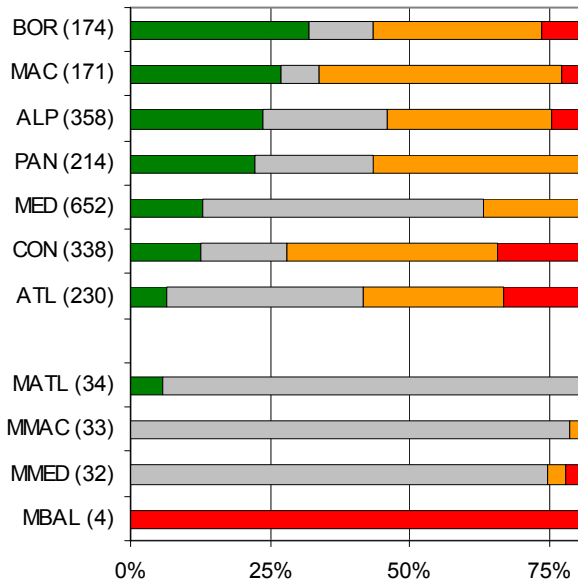
Скалните местообитания и склерофилните храсталаци (напр. различните видове сипеи) обикновено получават по-положителни оценки от другите групи местообитания. Явно изключение от това общо правило е типът местообитание „вечни ледници“. Това се дължи на факта, че ледниците са застрашени на цялата територия на ЕС поради изменението на климата.

По отношение на горските типове местообитания положението е твърде разнообразно и общите тенденции не са толкова очевидни.

В) Състояние на биологичните видове, изброени в приложенията към Директивата за местообитанията

Общо на цялата територия на ЕС бяха извършени 2 240 оценки на отделни биологични видове. Само 17 % от тези оценки бяха благоприятни, 52 % бяха неблагоприятни, а в 31 % от случаите състоянието беше докладвано като неизвестно (фигура 3.А).

Фигура 3.А **Фигура 3.Б**

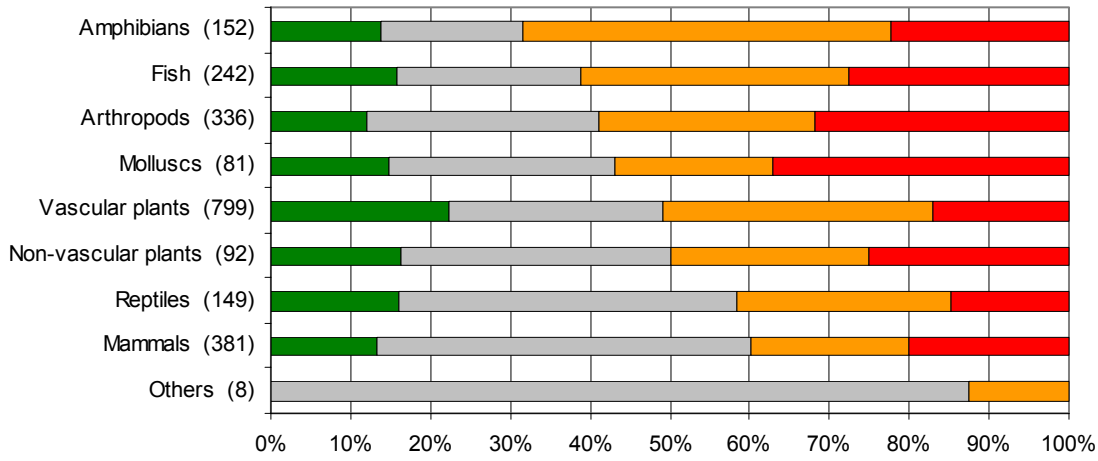
Фигура 3.А: Обобщение на природозащитния статус на биологичните видове (процентният дял се отнася до броя на извършените оценки)

Фигура 3.Б: Обобщение на природозащитния статус на биологичните видове в различните биогеографски райони (числата в скоби се отнасят до броя на оценките)

В бореалния район имаше най-висок процентен дял оценки на природозащитния статус, категоризиран като „благоприятен“, следван от макаронезийския и алпийския район (фигура 3.Б). Много високият дял на оценките, докладвани като неизвестни в средиземноморския и атлантическия район, силно затруднява извършването на сравнения.

В морските райони по-голямата част от оценките бяха докладвани като неизвестни, с изключение на балтийския район, в който състоянието на всичките четири вида бозайници беше еднакво лошо.

По отношение на основните таксономични групи е трудно да се забележат някакви систематични разлики между тях по отношение на техния природозащитен статус на територията на ЕС (фигура 4).

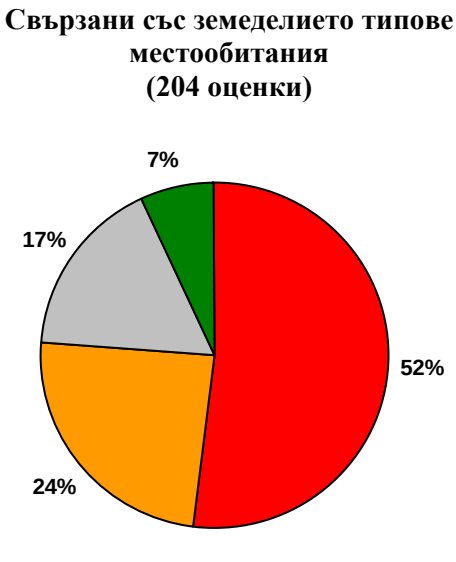

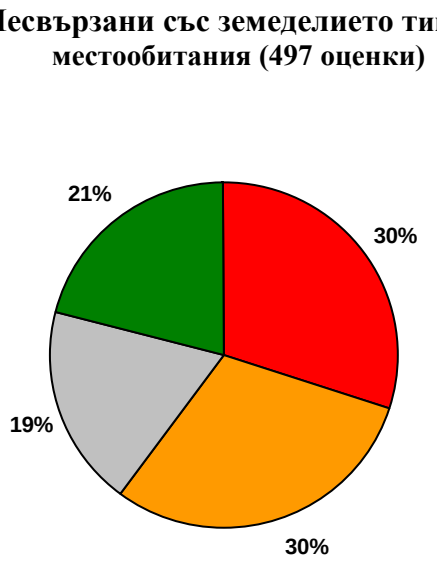
Фигура 4: Обобщение на природозащитния статус на биологичните видове по таксономична група (числото в скоби се отнася до броя на оценките за всяка група)

Г) Природозащитен статус на типовете местообитания, свързани със земеделието

Резултатите от оценките, извършени за типовете местообитания, свързани със земеделието, бяха сравнени с резултатите при други предназначения на земята (фигура 5). Ясно се вижда, че типовете местообитания, свързани със земеделието, имат общо взето по-лош природозащитен статус, като едва 7 % от оценките за тях са благоприятни, в сравнение с 21 % за „несвързаните със земеделието“ местообитания. Положението е особено сериозно в атлантическия район, където нито едно от свързаните със земеделието местообитания не е оценено като благоприятно. Атлантическият район е с най-голям натиск върху земеделската земя и обхваща някои от най-интензивно обработваните площи на континента. В панонския и средиземноморския район процентният дял на благоприятните оценки за посочените типове местообитания беше съответно 5 % и 3 %. Положението в средиземноморския район обаче се усложнява от много високия процентен дял на докладваните като „неизвестни“ оценки. Резултатите от настоящия отчетен период ще осигурят отправна точка за оценка на въздействието на широкообхватни положителни мерки в областта на биологичното разнообразие, които се прилагат понастоящем в рамките на Общата селскостопанска политика..

Фигура 5: Природозащитен статус на типовете местообитания, смятани за свързани със земеделието, в сравнение с несвързаните със земеделието

Д) Местообитания и биологични видове, засегнати от изменението на климата

В представените от държавите-членки доклади изменението на климата е посочено като имащо отрицателно въздействие върху природозащитния статус на 42 местообитания (19 %) и 144 вида (12 %).

Местообитанията във влажните зони, като тресавища, калища и мочурища, са очевидно най-повлияни от изменението на климата, като дюнните местообитания също са отрицателно засегнати.

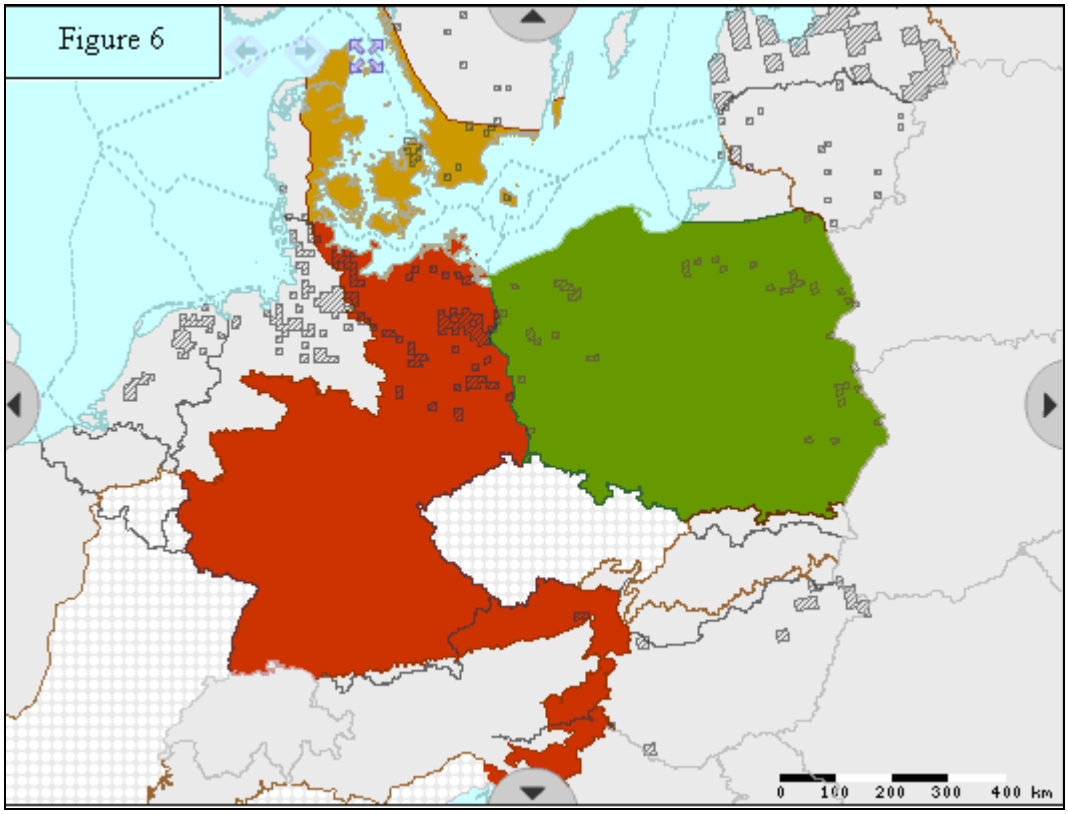
Изглежда, че сред основните видови групи земноводните реагират на изменението на климата по-силно от другите групи. Земноводните са силно свързани с типовете местообитания във влажни зони, които са засегнати от изменението на климата (вж. по-горе). Възможно е също така промяната на климата да оказва въздействие и върху успешното размножаване, тъй като промените на температурата често са сигнал за началото на размножителния сезон при земноводните видове.

5. ЗАД ЗАГЛАВИЯТА

Процесът на докладване съгласно член 17 даде обширна информация относно природозащитния статус на повече от 200 типа местообитания и близо 1 200 биологични вида в 25 държави-членки, на територията на 11 биогеографски района. В настоящия доклад Комисията се постара да извлече основните резултати и изводи, но процесът на обобщаване и консолидиране неизбежно води до изчезване на голяма част от подробностите в информацията.

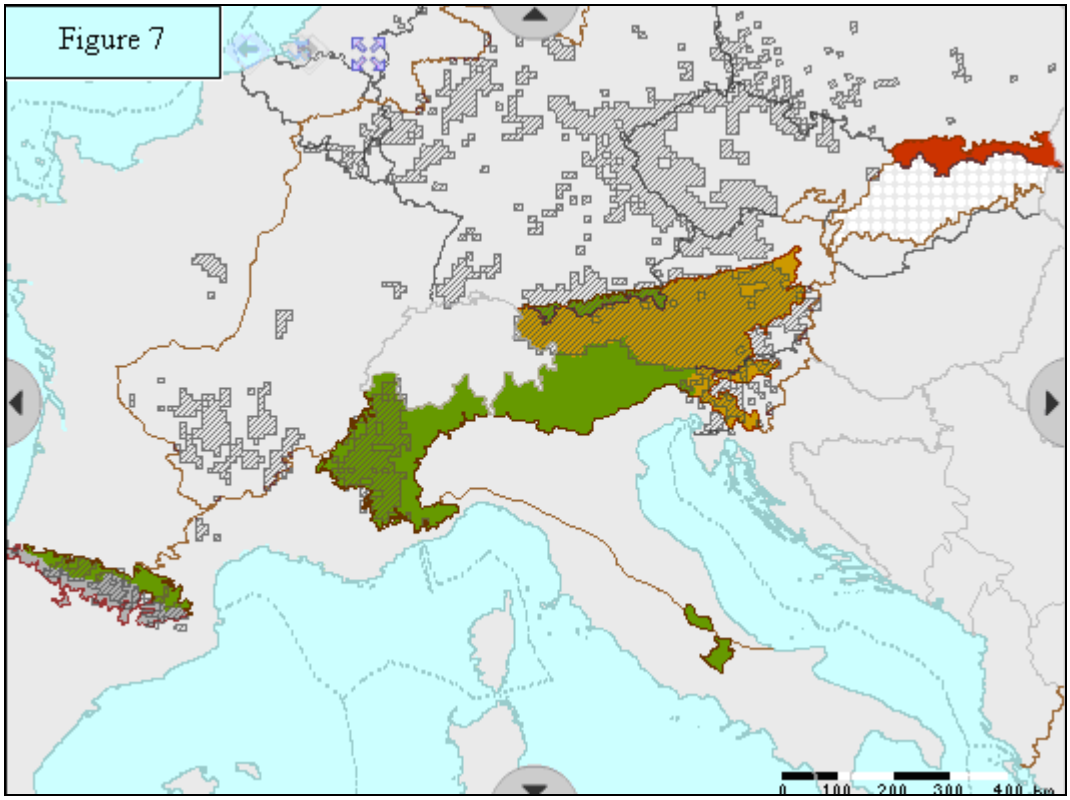
Макар че общото заключение относно природозащитния статус на много типове местообитания и биологични видове е отрицателно, по-подробните резултати показват, че някои видове като кафявата мечка, вълка и бобъра се възстановяват и се заселват повторно в много (но не във всички) от районите. Фактът, че едри видове като посочените разширяват ареала си, означава, че са налице подходящи местообитания и че отрицателният натиск, като ловуване и замърсяване, е намалял.

Освен това по-подробната оценка за много от биологичните видове и типовете местообитания, чийто природозащитен статус като цяло в даден биогеографски район е оценен като неблагоприятен, разкрива, че природозащитният статус е различен в различните държави-членки. За основа на регионалните оценки могат да служат до десет оценки от държави-членки и отрицателните регионални оценки често включват страни, които са докладвали различни оценки. Например водното конче *Aeshna viridis* е получило обща оценка „неблагоприятно лошо“ в континенталния район, но, както е показано на фигура 6, природозащитният статус е различен във всяка от трите страни, където то се среща.

Фигура 6: Оценки на държавите-членки в континенталния район за водното конче *Aeshna viridis* (зелено водно конче) от приложение IV. Видът е получил оценка „неблагоприятно-лошо“ за този район (от http://biodiversity.eionet.europa.eu/article17)

По подобен начин растението *Arnica montana* е получило оценка „неблагоприятно-незадоволително“ за алпийския район, но фигура 7 показва, че природозащитният статус на национално равнище се променя от „благоприятен“ в западната част до „неблагоприятен-лош“ в източната. Това обаче е вярно само за алпийския район, тъй като в „атлантическа“ Франция и страните от Бенелюкс (атлантически и континентален район) природозащитният статус на вида е „неблагоприятен-лош“.

Фигура 7: Оценки на държавите-членки в алпийския район за растението *Arnica montana* от приложение IV. Видът е получил оценка „неблагоприятно-незадоволително“ за този район (от http://biodiversity.eionet.europa.eu/article17)

6. Връзка между природозащитния статус и мрежата Натура 2000

А) Въведение

Съгласно Директивата за местообитанията се изисква в обобщаващия доклад на Комисията да бъде разгледан приносът на Натура 2000 за постигането на предвидените в член 3 цели. Натура 2000 по-специално има за цел да даде възможност, по отношение на типовете местообитания от приложение I към Директивата, както и на биологичните видове от приложение II, за „запазването или където е подходящо, възстановяването на благоприятно състояние на запазване в техния естествен район на разпространение“.

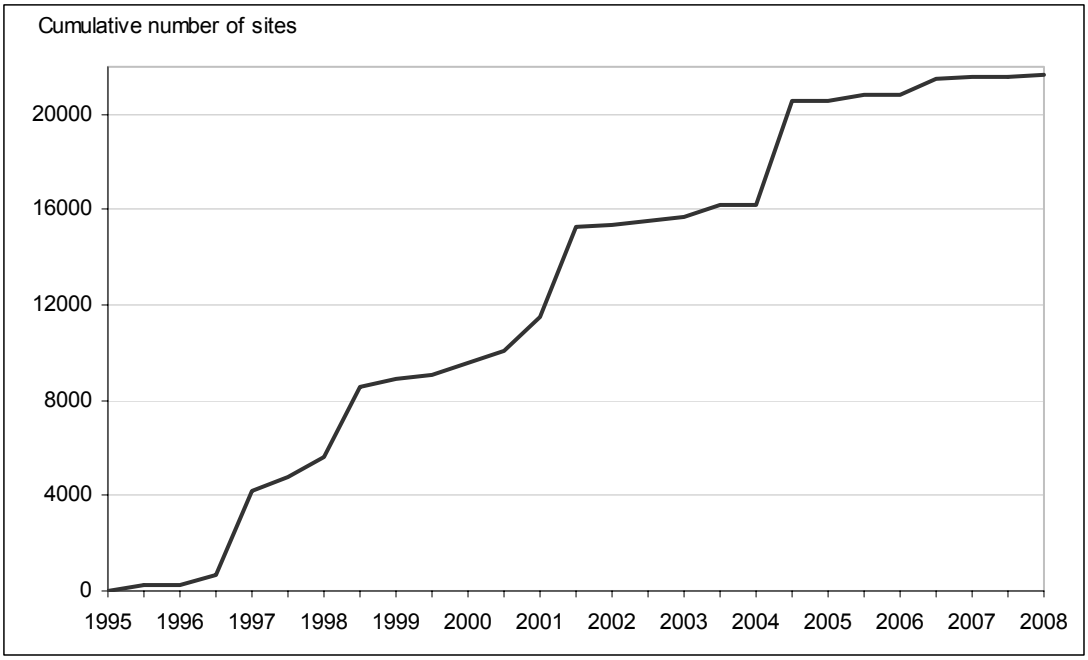
Б) Какво представлява „Натура 2000“?

Съгласно член 3 от Директивата за местообитанията се изисква държавите-членки да създадат поредица от защитени територии. Тези територии са част от мрежата Натура 2000 (обхващаща територии, определени съгласно директивите за местообитанията и за птиците), която е най-голямата екологична мрежа в света. Към днешна дата са определени съгласно директивата за местообитанията близо 22 000 територии, обхващащи около 13,3 % от територията на ЕС. Мрежата Натура 2000 се състои от общо над 25 000 територии (съгласно директивите за

местообитанията и за птиците взети заедно), разположени върху земи с разнообразно предназначение — земеделски земи, гори, зони на дивата природа, и обхваща 17 % от територията на ЕС.

В) Мрежата Натура 2000 и нейният принос за постигането на благоприятен природозащитен статус

Мрежата Натура 2000 се развиваше стабилно през последните 15 години (Фигура 8), като сухоземната ѝ част трябва да бъде завършена до 2010 г.

Фигура 8: Развитие на мрежата Натура 2000 като брой територии

Съгласно директивата, след официалното включване на дадена територия в списъка на територии от интерес за Общността на ЕС, държавата-членка има на разположение шест години, за да разработи мерките за опазване, които са необходими за запазване на екологичната стойност на зоната. Като се имат предвид закъснението при създаване на мрежата и фактът, че в много случаи мерките за опазване все още се разработват, на този етап не може да се очаква да се види ясна положителна връзка между мрежата Натура 2000 и природозащитния статус на типовете местообитания (приложение I) и на биологичните видове (приложение II), обхванати от Директивата. Това не означава, че няма положителни примери (вж. раздели 3 и 4 по-горе). Наистина, има много случаи, в които териториите от Натура 2000, особено получаващите финансиране чрез програмата LIFE или програмите за развитие на селските райони, са имали несъмнена полза на местно равнище. Освен това вече има ясни научни доказателства, че териториите от Натура 2000, определени съгласно Директивата за птиците, която е приета 13 години по-рано от Директивата за местообитанията, допринасят значително

за защитата на видовете птици[7]. До времето, когато трябва да бъдат изготвени вторият и третият доклад — съответно 2013 г. и 2019 г., положителният принос на Натура 2000 за природозащитния статус на типовете местообитания и биологичните видове, обхванати от Директивата за местообитанията, трябва да стане ясно забележим.

Г) Финансова подкрепа за прилагане на Директивата за местообитанията

През 2004 г. според оценки на Европейската комисия общите годишни разходи за управление на мрежата Натура 2000 са 6,1 млрд. EUR[8]. Към тях се добавят мерките за опазване, които държавите-членки предприемат извън териториите от Натура 2000 за постигане на целите на Директивата. На равнището на ЕС по-голямата част от наличната финансова подкрепа за защита на природата идва от програмите за развитие на селските райони в рамките на програмите за финансиране на общата селскостопанска политика и политиката на сближаване. Освен това целевите проекти, финансирани в рамките на програмата LIFE, също допринесоха за подобряване на природозащитния статус на определени местообитания и биологични видове. Има значителни различия в начина, по който държавите-членки използват възможностите за подкрепа на биологичното разнообразие, предвидени в рамките на инструментите за финансиране на ЕС, и представените в настоящия доклад резултати сочат, че в много случаи ще е необходимо да се увеличи равнището на инвестициите, ако държавите-членки искат да изпълнят своите задължения по Директивата за местообитанията.

7. Изводи

За първи път ЕС направи изчерпателна оценка на състоянието на най-уязвимите си местообитания и биологични видове на територията на 25 държави-членки и 11 (седем сухоземни и четири морски) биогеографски райони. Сега ЕС има ясна отправна точка за оценка на бъдещите тенденции в състоянието на своите най-уязвими биологични видове и местообитания. Мащабите на настоящия процес на докладване относно биологичното разнообразие са единствени по рода си в Европа.

Защитата на биологичното разнообразие е приоритет за Европейския съюз и, за да бъде успешна политиката ни, трябва да имаме комплексна и достоверна оценка на състоянието на биологичното ни разнообразие. Затова е от първостепенно значение да се инвестират достатъчно ресурси в дейностите по мониторинг и докладване в рамките както на Директивата за местообитанията, така и на Директивата за птиците. Настоящият доклад показва, че е необходимо много от държавите-членки да инвестират значително повече в тази дейност и че информацията за морските местообитания и биологични видове е слаба или липсва.

Резултатите от докладите за периода 2001—2006 г. сочат, че за много от местообитанията и биологичните видове, включени в Директивата за местообитанията, не е постигнат благоприятен природозащитен статус на национално равнище или на равнище биогеографски район. Независимо от това има признаци, че в някои случаи

---

[7] Политиката за опазване на международно равнище носи ползи за птиците в Европа. *Science (Наука)*, 10 август 2007 г.

[8] COM(2004) 431 окончателен, Съобщение на Комисията до Съвета и Европейския парламент — Финансиране на Натура 2000.

тенденцията е положителна. За да бъдат потвърдени тези тенденции ще трябва да се изчакат резултатите от следващия етап от процеса на мониторинг и докладване.

Ключов определящ фактор за успеха на директивата е равнището на инвестициите, които се влагат за защита на биологичното разнообразие. Увеличението на финансирането от ЕС за биологичното разнообразие през настоящото десетилетие е особено важно и е необходимо да се наблюдава неговото въздействие и въздействието от промените в политиката на практика, за да се гарантира, че тези въздействия водят до непрекъснато подобряване на положението в областта на биологичното разнообразие.Несъмнено огромното предизвикателство да бъде спряна загубата на биологично разнообразие ще изисква по-големи усилия през следващите години.

Представените от държавите-членки доклади сочат, че общото състояние на тревните типове местообитания и типовете местообитания във влажните зони и крайбрежните райони е особено лошо. Тревните типове местообитания са свързани предимно с традиционните начини на земеделие, които са в процес на изчезване в целия ЕС. Общо взето, природозащитният статус на всички типове местообитания, които са свързани със земеделието, е значително по-лош от този на другите типове местообитания. Докато на някои места в ЕС обяснението е свързано с преминаването към по-интензивно земеделие, в други райони основната причина за влошаването е изоставянето на земята и липсата на стопанисване. Местообитанията във влажни зони продължават да бъдат превръщани в земи с друго предназначение, като същевременно страдат от въздействието на изменението на климата. Местообитанията в крайбрежните зони са подложени на все по-голям натиск от градското строителство.

Сухоземната част от мрежата Натура 2000 е в последните етапи от завършването си и сега с приоритет трябва да се осигури разработката и прилагането на подходящи мерки за опазване за всички територии от Натура 2000, включително и достатъчно финансова подкрепа. По отношение на морската околна среда все още остава значителна работа до завършването на мрежата.